

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

NrulŪ 12. SIBIIŪ, 15 DECEMBRE 1892. AnulŪ XXIII.

APELE NÓSTRE.

*Disertațiune de Silvestru MoldovanŪ, ținută în ședința I-a a
„Asociațiunei transilvane“ la 15/27 AugustŪ a. c. în SibiiŪ.*

(Urmare și fine).

Pe StreiŪ în josŪ se află CălanulŪ, cu isvóre minerale calde. Aceste aŪ fostŪ cunoscute și RomanilorŪ și erau numite „Ad Aquas“. Ei aŪ scobitŪ aici într'o stâncă unŪ basiniŪ ovalŪ, în forma unei lingure, cu păreți cam de 18 urme de afundŪ, unde aŪ întocmitŪ scalde; acéstă scobitură în stâncă se vede și până ađi, ear tradiția ne spune, că arŪ fi fostŪ scobită de o fată de uriașŪ, într'o singură ți, aducându-o în legătură cu cetatea DeveŪ și a Uroiului.

Se spune, că în alvia Streiului și-arŪ fi ascunsŪ DecebalŪ comorile, într'o grópă cu boltitură, preste care a lăsatŪ sē curgă apa, nesciindŪ nime despre acestŪ lucru, decâtŪ unŪ omŪ fidelŪ alŪ seu cu numele Bicolus sēu Bicilis, dela care și-arŪ avé numele și turnulŪ de pe Orlea. Se spune apoi, că după-ce DecebalŪ a fostŪ învinsŪ și s'a sinucisŪ, BicolŪ arŪ fi tradatŪ lui TraianŪ secretulŪ și astfelŪ comorile arŪ fi fostŪ scóse din Streiu. ÎncătŪ este acestŪ lucru adevăratŪ, nu se póte sci, dar este faptŪ cunoscutŪ, că pe timpulŪ lui Martinuzzi, la Sânta-Măria de Pétră, dela Călan preste Streiu, unŪ pescarŪ românŪ a datŪ pe țermulŪ Streiului subt unŪ arbore resturnatŪ din rădăcină de o boltitură, și în ea de o mare mulțime de galbină, cu numele regelui Lysimach și alŪ

oraşului Cozon, din Thracia. Póte să fi fostú acesti galbeni unú restú din comorile ascunse ale lui Decebalú.

Acum să trecemú la valea Oltului, care dimpreună cu ríurile sale laterale percurge partea resăriténă şi sudică a Transilvaniei, şi udă cele mai de frunte platouri şi şesuri ale nóstre, cari aşedate unulú totú mai josú după altulú sântú ca şi nisce terase pentru alvia sa. Împregiurimile isvorului seu sântú încungiurate de piscuri înalte, cari se înşiră dela nord spre sud pe ţermulú seu stângú. De pe ele ni se deschide o privire largă şi frumósă asupra şirurilorú şi piscurilorú de munte din giurú până la Ciachláu în Moldova, până la Călimanú şi în vestú până la Arghita, precum şi asupra platoulú Ciuc, până la muntele Búdös. La pólele piscului Egyeskö se află aşedate lângă Oltú într'o situaţiune romantică minele dela Bălan, singurele mine de aramă din Transilvania, la cari însé acum producăiunea este mai restrinsă, de cum era mai nainte. Dela Bălanú în josú valea Oltului, mărginită de cóste păduróse, continuă a fi romantică, până pe la Ciuc-Sânt-Domokos, unde Oltulú ese dintre dealuri şi întră pe platoulú Ciucului.

Acestú platou mărginitú de munţii Ciucului şi spre vestú de Arghita, privitú de pe înălţimile dimpregiurú, este de tótă frumseţa, cu satele sale dese şi printre ele cu Oltulú, ce-lú percurge dela nordú spre sud. Elú, împărţitú în 2 basenui prin ramurile munţilorú, ce se apropie la Zsögöd cătră olaltă, este valea cea mai nalt aşezată a Oltului. La marginea lui sudică se află renumita scaldă Tuşnadulú, cu posiţiune de munte admirabilă. Ea este aşezată la pólele muntelui Uşomál, lângă o grupă de stâncă romantică şi încungiurată de păduri uriaşe de bradú, ear dincolo de Oltú pe ţermulú dreptú se întindú ramurile muntelui Mitács, acoperite cu pădure de stejărú. Printre aceşti doi munţi curge Oltulú de vale, întrândú în prima sa strimtóre, prin care elú străbate cu repeđiciunea unuí ríu de munte, în şesulú Treiscaunelorú şi în Ţera Barsei, care este a dóua vale a Oltului, mai în josú situată decâtú podeiulú Ciucului. În strimtórea acesta împodobită ici colea

cu stânci de forme pitoresci se află scaldele dela Malnaș, într' o poziție plăcută. În stânga se înalță muntele Budocului cu privire frumoasă asupra șesului Treiscaunelor.

Eșindū Oltulū dintre munți, udă marginea nordvestică a Treiscaunelorū și marginea nordică a Țerei Bârsei și într'unū mare semicercū încungiură pe la sud munții Baraoaltulū. Aici, de pe malurile Oltulū, ni-se înfățișeză spre sud și vestū una dintre cele mai frumoșe și încântătoare panorame.

La picioarele nōstre se întinde frumosulū șesū alū țerei Bârsei, cu liveđi și arături, brezdate de riulete și păraie, și cu sate dese, cu deosebire pe margini, ear în fundū spre România se înalță maiestaticū munții Buzeului și ai Bârsei și spre vest munții Perșauilorū, dând regiunei o înfățișare de totū romantică. Din unele puncte, așezate mai spre sud, precum dela Arpătac seū de pe dealulū S.-Petruului, în timpū seninū putem distinge singuraticele piscuri din acēstă corōnă de munți, precum în vest muchea lată și întunecată a Măguri-Codlei, apoi Peatra-Craiuului, Bucecii, Cristianul, Ciucașul ș. a., precum și pasurile ce se afundă prin acești munți; cu ochi ageri putem distinge dealul cetățuiei Brașovului și Tēmpa, cari sūnt cele mai înaintate promontorii ale munților în șesū.

Pe țermulū stângū alū Oltulū este aședată Feldiōra, unde pe o colină se vedū ruinele pitoresci ale unei cetăți a cavalerilorū germani, cari aū stăpānitū odiniōră Țera Bârsei. Aci se alătură Oltulū și calea ferată, carea vine dinspre Predealū și însoțesce riuulū în cursul seu spre nordū, și apoi spre vest prin strimțōrea dela Racoșū, în care întră Oltulū pe la satulū Augustin.

În apropierea Augustinului se varsă în Olt riuulețul Vargyas, cu isvorulū în Arghita. Valea lui este mărginită de munți înalți, stâncōși și acoperiți de brađi, fiind cu deosebire până pe la satulū Vargyas romantică și de o sēlbătăcie marcantă. În valea lui în hotarulū satulū Homorod-Almās se află peștera de asemenea numire, care este cea mai mare peșteră din Ardealū și pe timpulū năvălirei Tătarilorū și Turcilorū a servitū adeseori de asilū locuitorilorū din împregiurime.

Strimtórea Oltului dela Racoşu, pe lângă frumseţa sa romantică, este interesantă şi din punctu de vedere geologică. Ea este a dóua strimtóre a Oltului, prin care acestu riu pătrunde în a treia sa vale, în „Ţéra Oltului“. Pe ţermiî rîului se înalţă în acéstă strimtóre de ambele laturî stâncî preţipişe şi piscurî, carî ne atragú atenţiunea.

De amintitú este cu deosebire pisculú Tepei, de lângă Racoşu, de pe vírfulú căruia avemú o privire fărmeacătoare asupra împregiurimei, şi cu deosebire asupra vălei Oltului.

Dela Racoşu în josú valea Oltului se lărgesce, şi ochiului uimit i se presintă o nouă panoramă, care cu câtú înaintămú la vale, cu atâtú devine mai mărétă, mai impunătoare. Suntemú aici în vestita „Ţéra Oltului“, în patria figureî legendare a lui Radu-Negru Voevod. Oltulú ia o direcţiune mai mult vestică, şi paralelú cu elú, în depărtare de 3—4 mile, se întindú munţiî uriaşi ai Făgăraşului în lungime de vre-o 70 km. Pe ţermulú dreptú alú rîului se estinde unú ţinutú delurosú, care se începe immediatú de lângă Oltú. Spre sudú se întinde şesulú cu sate dese şi udatú de o mare mulţime de rîuleţe, ce curgú aprópe paralelú spre Olt, ear dincolo de şesú se înalţă maiesticú munţiî în tótă grandiositatea lorú, acoperiţi cu stejari, mai în susú cu brădetú şi arétându-ne ici colo şi vérfuri góle, pleşuve, unde se adăpostescú ciutele de munte fricóse. Acestú tablou generalú alú regiuneî ne presintă pas de pas variaţiuni, dupăcum, mergéndú pe Oltú în josú, ne ajungú în cerculú vederei unulú după altulú piscurile şi grupele dela ost spre vest, precum vérfulú Urlii, Viştea mare, Ucea-Mare, Podragú, Vêrtop, Vêrtopel, Butean, Negoii, Surulú ş. a. cu grupele lorú, tóte grandióse şi impunătoare. Acésta din causă că acesti munţi în deosebire de alţi munţi ai nostri, se rădică repentin din şesú, aşa că predealurile abia se află în depărtare de 10—15 km. dela cóma lorú şi de piscurî, carî se înalţă la 1850—2000 metri preste valea Oltului şi la 2300—2500 metri preste nivoulú mării; o însuşire particulară, care în o astfelú de estensiune chiar şi în Alpî este o raritate.

Pe malul Oltului este aşezat Făgăraşul, cu cetate veche şi cu un pod vestit, pe unde se află o trecătoare însemnată preste Olt; o altă trecătoare este pe la Voila, care împreună pasul Bréza cu Cincul. Mai în jos pe Olt se află aşezat Avrighul, unde dórme somnul vecinic marele dascál al poporului românesc George Lazaru.

Din sus de Avrigu Oltul se îndreptă spre sud. Şesul este mărginit aici de înălţimile dela Brad, de pe cari ni se deschide o privire frumoasă asupra şesului şi asupra munţilor Ţerei Oltului, pe cari îi vedem în profil, apoi spre vest avem o nouă panoramă, plăcutul şes al râului Cibin, care se varsă în Olt la Tălmăciu; lângă satul acesta, pe vârful unui deal conic, se află pitorescile ruine ale cetăţii „Landskron“, dela care apoi spre sudvest se înalţă piscurile puternice ale munţilor Cibinului.

Înainte de a urmări mai departe cursul Oltului, se cercetăm puţin valea Cibinului. În munţii de asemenea numire, la pólele Cindrelului, în două văi romantice, se află ascunse ca nisce mărgăritare, două lacuri cristaline: Iezerul-Mare şi Mic; din ele isvoresc Riul-Mare şi Riul-Mic, cari împreunându-se din sus de Gurariului, formeză Cibinul, avându partii pitoresci pe văile lor. Astfel se află pe Riul-Mare o interesantă strimtoare, cu numele „la Pórtă“, unde alvia riului este strimtorată de stânci şi apa curge ca prin o pórtă cu zuzet printre bolovaní, ear mai în jos ni se presintă o frumoasă cascada a râului, de vre-o 12 m. de înaltă, care cu stâncile din apropiere şi cu împregiurimea păduróasă şi sêlbatică formeză un tablou romantic. Cibinul eşind între munţi udă micul, dar plăcutul şes de asemenea numire şi din jos de Sibiiu, în semicercu, se îndreptă spre Olt. Din colţul acestui semicercu, de pe dealurile Gusteriţei, avem o privire romantică asupra şesului şi munţilor Cibinului. De aici în jos ochiul se delecteză în frumoşele peisagiuri de munte, ce le vedem spre sud, ear privirea cea mai încântătoare ni se ofere la gura Cibinului, de pe dealul, cu

ruinele cetății Landskron. La picioarele noastre spre nord se estinde frumosul șes al Cibinului, spre vest privirea ne pătrunde în valea romantică a Sadului și mai departe asupra munților Cibinului, spre est se înalță Surul, Scara, Negoiful din munții Făgărașului, iar spre sud vedem pasul Turnului-Roșu, cum se afundă între munți, ca o uriașă cărare și la gura sa așezat satul Boița.

Pasul Turnului-Roșu este ultima strimțore a Oltului, dar cea mai lungă și mai măreță, decât toate cele de mai înainte. Prin el Oltul străbate pe șesul României, care este valea sa cea mai adâncă. El este unul dintre cele mai frumoase pasuri ale noastre, în care pe lângă peisagiurile pitorești ale naturii, aflăm și urme interesante și reminiscențe istorice din trecut. Munții pe aici se apropie de o altă așa, că în cele mai multe locuri numai pentru alvia râului se află spațiu și pentru șosea, care încă este adese tăiată în stâncă; astfel curge Oltul printre stânci puternice și acoperite cu păduri, formându multe și mari cotituri și oferindu-ne preste totu locul cele mai frumoase tablouri de regiune muntoasă. Adese ne vine a crede, că valea se închide înaintea noastră, când eată Oltul formeză o nouă cotitură, și un nou tablou romantic se deschide ochiului uimit. Ruine de turnuri, cetăți și alte rămășițe de zidiri vechi împodobesc în multe locuri pasul. Astfel este „Turnul-Roșu“ lângă Boița, dela el își are pasul numirea, despre care tradiția ne spune, că a fost colorat roșu cu sânge turcesc. Ceva mai în jos se află un alt turn rotund în ruine și restul unui zid, apoi la gura riuulețului Lotru se vedu pe un deal ruinele cetății Lotru. Ruinele acestea, deși tăcute, se par a ne spune, că odinioară pe aici s’au întâmplat lupte crâncene, când apa Oltului curgea adese colorată de sânge omenesc. Prin pasul acesta s’au făcut adese năvăliri în Ardeal din șesul Dunării. Așa se crede, că o parte din oștile lui Traian pe aici au străbătut în inima Daciei, iar Turcii au năvălit în Ardeal pe aici în mai multe rânduri. Romanii după ocu-

parea Daciei aŭ construită prin pasă o șosea: în secolii trecuți numai călare s'eu pedestru se putea trece prin elă, până ce s'a făcută sub Carolă VI șoseua bună de ađi, în parte pe ruinele șoselei romane.

Oltulă în diferite timpuri a fostă navigată. Mai însemnată a fostă navigațiunea pe elă în secolulă trecută, când sub domnia lui Iosifă II. Austria avea răsboiă cu Turci. Atunci administrațiua militară austriacă espeda pe năi proviantă pentru ună corpă de armată, ce se afla în Muntenia.

În timpulă nostru se discută din nou cestiunea de a se face navigațiune pe Oltă, dela Făgărașă în josă *).

Oltulă după-ce ese din secuime, curge prin ținuturi românesce. Pe țermii lui trăiescă mi de Români, și pentru aceea elă este ună riu iubită la poporulă nostru. Elă a numită cu numele acestui riu ună frumosă ținută românescă, „Țera Oltului“, și apoi vedemă că ilă amestecă cu dragă în cântecele sale, cântândă :

Oltule, Oltuțule,
Ce curgi așa turbure . . .
și
Oltule, apă seracă,
Lasă voiniciă să trecă etc.,

Ținuturile nordice și nord-vestice ale Transilvaniei sântă udate în parte mare de două riuuri cu același nume, și adecă de Someșulă-mare și Someșulă-mică și de afluenții loră. Văile acestoră riuuri însă nu ne oferă acea bogăție de peisagiuri pitoresce și romantice, ce le aflămă pe malurile, în parte mare muntose, ale Murășului și Oltului. Causa este, că ramii munțiloră dela răsărită și apusă, în cari se află isvórele loră, spre nordă-vestulă țerei se prefacă în dealuri, și astfelă regiuni romantice alpine nu se află decâtă pe văile loră superioare, relativă scurte.

Timpulă însă nu-mi permite, ca să facă o descriere mai specială a acestora. Astfelă ară fi de descrisă între altele ținu-

*) A se vedé „Transilvania“ Nr. 6 și 7 a. c.

tulă Rodnei-vechi, cu Valea Băilor și Valea Vinului cu partii romantice, și piscul Găroniș cu privire frumoasă, apoi valea romantică a râulețului Ilva, privirea pe valea Bârgaielor de pe dealul Ștrambu ș. a. În ținutul văilor Someșului-Cald și Someșului-Rece, ținut stâncos, sălbatic, cu climă aspră, cu cascade și cu multe bifurcații sevă „apa-cumpănă“ ale paralelor și râulețelor, ară fi de amintit privirea frumoasă de pe Vêrful-Vêrfului și cu deosebire panorama largă și încântătoare, ce ni se presintă de pe podeiul „la Fântânele“, cuprindendă ună cercă largă din această parte a țerei; apoi partia de stânci prăpăstioase și aproape nestrăbătută de pe Someșul-cald din susă de satul Lăpiștea ș. a.

Amintind acestea, să tragem la rîurile dela marginile Transilvaniei, cari deși cursul loră nu ține multă pe teritoriul, nostru, totuși fiind-că ele străbată în țerile vecine printre munți, prin pasuri, văile loră sântă pline de frumseți romantice. Astfelă este la vest Bistra, care ese prin pasul Pôrta de feră, pe unde a intrată odiniôră divulă Traiană în valea Hațegului, înaintândă spre Sarmizegetusa și unde a raportată Ioană Huniade o victorie strălucită asupra Turciloră în 1441. Spre nord dela Murășă curge în Ungaria Crișul-Albă, în valea căruia se află mine bogate de aură și argintă, ear la Țebea lângă Baia de Crișă dôrme somnulă vecinică neuitatălă prefectă Avramă Iancu.

Pentru comunicație este însemnată valea Crișului repede. Elă, după ce curge prin ună ținută delurosă întră printre munți, prin cari străbate în Ungaria. La Bologa să varsă în elă valea Secuieului; aici, pe țermulă stângă într'o pozițiune pitorescă pe o stâncă se află ruinele unei cetăți, care odiniôră era o cetate de graniță a țerei, ear în fața loră să vedă resturile unui castelă romană, și printre aceste două remășițe de vechi alcătuiră, curge valea Secuieului spre Crișă. De aici în josă valea Crișului devine romantică; la fiă-care încovăetură a rîului ni-se înfățișeză o nouă partie de munte cu stânci și coste de munți păduröse, ear spre sud-vest se vede

grupa colosului de munte Vlădeșa, întunecată de uriașele păduri, ce-î acoper cóstele. Crișulă-Repede, după-ce mai ia la sine valea Drăganului, din josă de Ciuciac părăsesce Transilvania, avëndă multe partiă romantice pe țermii sei până în spre Orade. Din pădurile Vlădesei se transportă pe ană, pe Crișă în josă multe miă de bucăți de lemne pentru edificii. Acestă munte se înalță între rîurile Secuieului și Drăgană, două rîuri de munte cu văi selbatiche, cu multe poziții romantice. Cu deosebire este selbatică valea Drăganului, pe care în susă se află ună drumă primitivă, pe laturea vestică a Vlădesei. În valea Secuieului la Răchițelă aflămă o frumósă cascadă, ear mai în josă în drépta se înalță pisculă Bogdană, de pe vêrfulă căruia avemă o privire frumósă spre Huedină, asupra ținutului Calatei.

Pasulă Crișului-Repede în timpurile vechi n'a fostă servită de cale de comunicație; comunicația se făcea preste Meseș. Așa se crede, că celă dintâi, care a intrată pe calea Crișului-Repede cu óstea în Ardeală, a fostă regele Mateiă Corvinulă. Comunicația însă era grea, până ce s'a făcută prin elă în secululă nostru o șosea regulată. În timpulă mai nou s'a construită pe Crișă în josă și cale ferate, care în mai multe locuri trece prin tunele, ear în alte locuri a trebuită scutită cu ziduire și implături de pétra contra valuriloră răpitóre ale rîului caprițiosă.

La marginile răsăritene cincă riulețe mai mari de ale nóstre curgă printre munți în Moldova.

Astfelă este Bistricióra, care curge prin pasulă Tulgheș, Trotușulă prin pasulă Ghimeș și rîulă Bicar, Uz, și Oituz, cară străbată prin pasurile de asemenea numire.

Celă mai interesantă între ele este valea și pasulă Oituzului, cu privire la varietatea frumșetiloră naturei, ce ni se înfățișeză aici. Oituzulă curge întâiă spre nordă, apoi spre nord-ost, de unde în josă îlă însoțesce și soséua, ce este construită prin pasă.

Ea vine din Treiscaune, dela Brețcu și se înalță în mari serpentine; la a treia serpentină avem o privire de totu frumósă îndereptu, asupra părții nord-ostice a șesului Treiscaunelor. Apoi de pe punctul celu mai înaltu alu ei ni se înfățișează unu altu tablou încântătoru. Josu la póele dealulu în o afunđime de vre-o 200 m. curge Oituzulu, și privirea ne petrunde în valea luí romantică și asupra piscuriloru, ce o încadrează. De aici șoséua se coboră în 14 serpentine minunate în valea ríuluí, pe care'lu însoțesce până la graniță, când pe țermulú dreptu, când pe celú stângu. Ea este construită cu mare măestrie; în multe locuri e tăiată în stâncă și scutită cu ziduri și proptele de derimarea părețiloru de stâncă, ear de altă parte e întărită cu iezături de petró contra valuriloru răpitoare ale Oituzuluí; podurile cele mai multe suntu aședate pe margini de stâncă. Regiunea este admirabilă: munți înalți, acoperiți cu stejari și brădetu, printre cari șerpuieste ríulu și șoséua, presentându-ne pasu de pasu tablourí romantice variate. Pe cóstele dealulu Rakottyás zărimu nisce ruine pitoresci și urme de vechi întărituri, ear mai în josu unde pasulú e mai strimtu, păréul Kalászló, aruncându-se în alvia Oituzuluí preste unu părete de stâncă prețipișu, forméază o frumósă cascadă, de mai mulți metri de înaltă. Oituzulu părăsesce Ardealulu la Poiana-Sărată, unde se află sărării și mai în josu isvóre de păcură. Valea și pasulú Oituzuluí au fostu frecventate din timpurile vechi. Pe aici au intratu adesea în Ardealu órde barbare dela răsăritu, precum o parte a Tătariloru în 1241, apoi cete turcesci în mai multe rânduri. În timpurile acele comunicația era grea, nefiindú șosea prin pas; ea a fostu construită pe Oituz în josu abia în anii 1854—56. Înainte de acești ani valea și pasulú ni se presinta în totă sêlbătăcia sa naturală. Eată cum ilú descrie unu călătoru, care l'a cercetatú înainte de acei ani: „Calea, dice elú, nu mai este cale, ci o crestătură nesfârșită de bolovaní, totulú acoperitú de brădetu, până la marginea cărărei; numai arbori văruiți ne arată direcțiunea călei prin tufișulú stufosu; ici

colo prin poiene se zărește câte o colibă pecurărescă cu o capiță de fînă lângă ea, apoi pe valea adâncă, care și ȕiua e întunecósă, vedemă pe cutare stâncă o cruce de lemnă, plină de inscripțiunii cu litere cirile. În loculă acela a fostă ucisă odinióră ună boieră avută de cătră hoți, și crucea a fostă pusă acolo spre aducerea aminte de acestă evenimentă“ etc. Era timpulă acela, când drumulă de 24 km. dela Brețcu până la Poiana Sărată abia se putea percurge în 2—3 ȕile; ear când riulă esunda, nu putea omulă trece prin pasă. Acum ne sântă destulă 2—3 óre, ca să sosimă dela Brețcu la granița țerei.

Altă rîu, în colțulă sudostică ală Transilvaniei, este Buzelulă. Elă se îndreptă întâiă spre lăuntrulă țerei, dar la Intorsura Buzelulă, își schimbă direcțiunea spre sud, trecendă astfelă în Romănia. Cursulă lui deci în Ardeală are forma unui V. întorsă cu unghiulă ascuțită spre internulă țerei și formandă într'adeveră două pasuri: unulă dela Intorsura Buzeului în susă și celalaltă dela acestă sată în josă. Celă dintăiu a servită și servece de cale principală de comunicațiune; pe aici aă năvălită adeseori Turciă la noi în țeră, despre ce ne amintescă multele rămășițe de întărituri, locuri de tabere turcesci etc., ce le găsimă pe valea lui. Aici se află din josă de isvoră vama pasului, cu împregiurime încântătoare, ear în apropiere, în o mică vale laterală, ună frumosă isvoră încrustătoră, cu cascade, numită „Urlătórea“. Apa forméză cascade mai mică și mai mari, preste mai multe terase și resfirate printre stâncile, formate de sedimentele văróse ale ei; stâncile sânt împodobite cu muschiu și alte plante, printre cari se răsfrângă rađele de apă cu sgomotă în mii de picături, presentându-ne ună tablou pitorescă admirabilă. Dela Intorsura Buzelulă înjosă riulă prin o vale pădurósă și romantică părăsesce Ardealulă, grăbindă spre șesulă Romăniei.

Afară de acestă rîu și afară de Oltă spre sud mai străbate în Romănia Jiulă, din Țera Hațegului. În Țera Hațegului deosebimă două văi seă basinuri principale. Una valea Ha-

țegului cu riulul ei celă mai însemnată Streiulă, și a două valea Jiului. Ținutul muntos, ce desparte aceste văi de câtră olaltă, este unul dintre cele mai interesante ținuturi ale noastre. Părtii de stâncă de forme când bizare, când pitoresci, strimtori de munte prăpăstiöse, cascade și părae sêlbatece, ce se aruncă furios și cu sgomotă printre bolovanii alviei loră, găuri, peșteri, ruine vechi de turnuri, formeză fața esteriöră a lui, tôte amestecate în desordine și oferindu-ne cele mai frumoșe priveliști romantice, ear printre ele străbate calea ferată, trecendă preste viaducte, prin tunele și suindă și coborindă în mari repentine.

Creațiunile naturei, precum și operele tehnice ale omului sânt împunătore și ne storcă admirațiunea, de aceea s'a numit acestă ținut Semeringulă transilvană. Calea ferată dela Pietros, de lângă Streiu, trece prin 8 tunele, preste mai multe viaducte și suie în multe repentine până la Bavița, de unde coboră pe valea Baviței, trecendă pe lângă peștera vestită „Cetatea Bolii“ dreptă în valea Jiului la Petroșeni.

Jiuri, precum sciută este, sântă două: Jiulă apuseană și Jiulă resăriteană, ale căroră văi sântă renumite atât pentru marea cantitate de cărbuni de pétră, câtă și pentru frumșele naturale de pe ele. Regiunea are caracteră pregnantă alpină. Jur împrejură se înalță grupe și piscuri de munți, între cari cu deosebire Paringulă, spre ost, cu proporțiuni uriașe ale piscuriloră sale ne apare de totă împunătoriu. Aici isvoresce Jiulă resăriteană și curge spre vestă și sud, ear celă apuseană are cursă ostică, despărțindă munții Hațegului de munții Vulcanului. Pe ambele loră văi dămă de multe partii de stânci pitoresci și de pozițiuni frumoșe. Astfeliu pe Jiulă resăriteană Taja, o chee cu păreți de stânci grotesci, prin care curge ună părău și pe lângă dânsulă duce ună drumă din munții Sebeșului la Petrila în valea Jiului. Mai înjosă se află partia de stânci Peatra-Roșiă cu stânci pitoresci, de colóre roșetică, printre cari curge cu zuzetă ună părăuaș. Pe valea Jiului apusenă se află Scoculă-Mare și Scoculă-Mică, două strimtori

de stâncă lungi și romantice, apoi văi de munte de totă frumsețea, încungiurate cu bradetă bogată, cum este câmpulă Mielululă ș. a. Din josă de aceste se înalța la marginea vălei Dălmă mare, ună picioră de munte, de pe care ni se ofere o privire admirabilă pe valea Jiululă în josă până la Paringă, și la munții Cibinululă. Cele două Jiură se împreună la Ișronă, și astfel Jiulă prin o strimțore romantică cu păreți prețipiși și acoperiți cu brădetă, numită Gura-Surducululă, părăsesce ca ună riu sburdalnică de munte hotarulă țerei năstre.

Valea Jiuriloră este însemnată pentru marea cantitate de cărbună de pătră, ce se află aici în sinulă pământululă.

Păturile de cărbună se estindă dela Petrila până pe la Câmpulă lui Neag în valea Jiululă apuseană în lungime de vre-o 46 și în lățime 5 — 6 klm. și de o aduncime fărte mare, până acum necunoscută. Păturile aceste de cărbună aă fostă cunoscute în secululă trecută, dar esplotarea loră s'a începută numai în 1867. Centrulă esplotațiunei se află la Petroșeni, care are mai multe predi și dintr'ună sată precum era mai nainte, s'a desvoltată în câțiva ani în orașă cu alcătuiră moderne. Esplotarea se face în mai multe mine. Ca să descrie cineva întocmirile din aceste mine, precum și tôte raritățile și frumșele naturale de pe văile Jiuriloră și din împrejurime, i-ară trebui volume întregi.

Asemenea stă lucrulă și cu celelalte părți ale Ardealululă, cu raritățile și frumșele, ce le-a grămădită natura pe văile apeloră năstre, cari ne presintă atâtea tabloură romantice și interesante, atâtea peisagiură pitoresci în felă de variațiună, încătă, cum đice Kővári, numai despre pitoresculă de pe văile apeloră năstre s'ar putea alcătui ună opă de mai multe volume. Amă amintită și amă descrisă în conture generale pe unele din ele, aflătore pe câteva văi de ale năstre, căci timpulă nu mi-a permisă a le descrie pe tôte și în detaiu. Multe, fărte multe aă remasă neamintite. Aceste frumșei și rarități sântă podóbele pământululă țerei năstre, care'lă facă plăcută și atrăgătoră, și cari, dimpreună cu suvenirile trecutululă, stâr-

nescău inconsciu acea iubire înfocată de țeară, ce caracterisează pe ardeleni, ca în genere pe popoarele de munte. Când ardeleanul este departe de țeara sa, cu dorul se doare să se întorcă în sinul ei, și chiar când o părăsește de tot, nici odată nu o poate uita; și ea merită o astfel de iubire ferbinte, fiind una dintre cele mai frumoase țări ale continentului nostru.

Turda, August 1892.

DATE ISTORICE PRIVITORE LA FAMILIELE NOBILE ROMÂNE, DE IOAN CAVALERŪ DE PUȘCARIU.

Acestă opă a apărut în 1892 în Sibiu sub auspiciile Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român.

Prefațiunea cuprinde paginile I—XVIII; eară opulă însuși în genere e împărțit în *Partea I-a*:

A) *Conscripțiunile* dela 1862 a familielor române, făcute din diplome nobilitare din 23 de comitate și districte, comunicându-se după comune, pag. 1—115.

B) *Estrasele* de numele familiare nobile române, făcute din multe colecțiuni, pag. 116—184.

Urmază a se tipări:

C) *Suplementele*, eară în partea a II-a se va publica *Ordinea alfabetică* a familielor nobile române, cu alte suplimente de lipsă, și în partea a III-a *Chronologia diplomelor* și altor documente.

Autorul în precuvântare ni spune adevărul, că: „Între cele mai însemnate fontăni auxiliare, de cari se folosește istoria, se numără și datele genealogice“, și autorul încă la anul 1861 în prima adunare a Asociațiunii transilvane a ținut o disertațiune despre însemnătatea istorică a documentelor privitoare la familiile nobile române, și s'a adresat cătră archiereii români de ambe confesiunile și cătră bărbații români, ca după un formulariu anume făcut să adune datele de lipsă, dar firesce (precum e la poporul, carele abia și-a deschis ochii

ca se fiă trézű), fórte puřinű aű adunatű copiele de pe diplomele nobilitare seű aű făcutű conscripřiunii pe basa documentelorű despre numele familiare roműne. Dar pe lângă tótă nepűsarea generală, autorulű după cunoscuta-ű energiă, n'a cruřatű truda ři a sacrificatű spese pentru culegerea datelorű istorice, ři în 30 de anű a adunatű vr'o 1500 de copű de documente privitoare la roműnű ři materialulű pentru opulű prezinte. Autorulű se plűnge, cű 'ű lipsescű datele din diecesele banatice ři a Bucovinei, dar în interesulű nu numai alű istoriei preste totű, ci ři în alű singuratecelorű familű, provócă, ca ele se'ű trűmită documentele sale de nobilitate în copű la asociařiunea transilvană pentru opulű acesta“.

Astfelű ři eu mai înainte de tóte atragű atenřiunea dlorű preořű, învėřatorű ři intiliginřű roműnű din pűrřile numite mai susű, precum ři a tuturorű capilorű familielorű nobile roműne, ca în interesulű nařionalű istoricű, se se pună la lucru.

Se cugetămű unű picű asupra istoriei nóstre, deosebi a Roműnilorű din Ungaria ři Ardealű, dar ři preste totű.

Noű suntemű unű poporű vechiu, dela anulű 106 după Christosű pe terenulű unde locuimű ađű. Abia vr'o doi seculű amű fostű sub dominařiunea Romeű ři respective stűpűnű pe capulű nostru, ři apoi ne-aű cutropitű popórele nėvălitóre, însė trűimű ři ađű.

În decursulű seculilorű strűmořűi nostri numai în micű intervale aű pututű fi stűpűnű de capulű lorű, seű cu atare independinřă seű autonomia, dar ři acėsta nu preste totű teritoriulű locuitű de eű, cűcű aű fostű supuřű de popórele biruitóre, ři ca în tótă lumea, ařa ři la noű biruitorű aű dispusű de sűngele strűmořilorű ři de bunăstarea lorű, ři popórele supuse, orű ři cűtű de multű aű făcutű ři binemeritatű pentru patriă ři domnitorű, gloria ři istoria e a poporului, alű cűruű nume 'lű pórtă țera; cűcű leulű totdeauna 'ű face partea mai mare, seű ia totulű.

În acestű modű istoria nóstřă din seculű 4—11 e fórte greu de scrutatű, — în seculű 12—13 începe atare lumină

despre viața noastră națională, dar scrutarea și din timpii acestia încă e grea, pentru că datele noastre istorice, ce le avem noi înșine, le ținem încă ascunse, sevă dela alții încă nu le-amă adunată tóte.

Acum aflămă pe Dlă Pușcariu cu simțul de datorință de a cutriera seculi întunecoși și de a scruta, și după multă trudă de a aduce o lumină istorică asupra sorții strămoșilor nostri, — puțină din secululă ală 12-lea, mai multă din secululă ală 13-lea și cele următóre.

Aceste date se referéză în parte la pozițiunea politică și și națională a Româniloră din unele părți din Ungaria și Ardélă, și în partea cea mai mare și deosebă la pozițiunea familiiloră nobile române. Din aceste date sântă mai multe, pe cari istoria noastră are să se edifice și se împodobéscă naționalitatea noastră, eară cealalte date sântă de interesă pentru familiile nobile române de ađi, ca să-și recaute pe strămoșii loră, cari aă binemeritată pe patriă și de domnitoră, și tóte sântă de interesă pentru inteliginții români, cari aă pricepere și simță națională pentru istoria noastră.

După aceste să ne mai reîntórcemă la opulă dlui Pușcariu.

Autorulă în precuvântare, lucrată cu multă studiu, arată rezultatele lucrărei sale, și din materialulă adunată rezultatele istorice pentru noi și đice: „Luândă acum în vedere, că în Ungaria poporațiunea cea mai numerósă după Maghiară o facă Români, acestia încă aă trebuită să iee parte esențiale la evenimentele patriei. Ei, după cum arată istoria și după cum vom vedea și din cuprinsulă acestui opă, sub conducerea fruntașiloră seă aă apărată patria cu credință alătorea cu Maghiară și cu ceialalți locuitoră, prin urmare aă trebuită să se împărtășéscă și de beneficiile țerei, ce constăă mai cu samă în donațiuni de moșii și în prerogative nobilitari. De ce vom constata așa dară — ună numără mai respectabile de nobili români, pe atâtă vomă dovedă și mai eclatantu și meritele națiunei române pentru patria comună“.

În precuvântare la pag. XIII se înșiră :

I. *Voivodii Olahilor* (Românilor), precum au fost p. e. Bogdanu, Balk, Drag etc. în comitatele Maramureșu, Satu-mare, Ugocea etc., eară la pag. 115 desvôltă tabela genealogică a familiei așa numite Dragoșu și Bogdanu din Maramureșu și aduce multe date istorice de interesu mare pentru timpul descălecărei lui Dragoșu în Moldova.

II. *Banii Severinului* (din Banatul Severinului), între cari la anul 1233 se află Luca, la 1268 Ugrinu (nume și ađi susținutu în comitatul Carășu-Severinu).

III. *Comiții* (fôispanii) *români*. IV. *Knezii români* în 8 districte olahale (române) din Banatul Severinului, din districtele Hațegului, Huniadorei, Deveii etc. și prin alte ținuturi, pentru cari datulu mai vechiu e din anul 1247. V. Boierii, deosebii în Țeara Oitului sêu Terra Fogaras, etc.

În acestu modu ne bucurăm de tipărire a acestei cărți istorice, autorului — după trudă de 30 de ani, 'i gratulăm pentru rezultatulu lucrărei și 'i dorim, ca opulu sê și'lă potă încheia după planulu făcutu !

Dar sê nu ne despărțim încă de opu. Autorulu începe cu conscripțiunile familielor nobile române din comitatulu *Maramureșu* și le publică după districte și comune, — eară eu sê comunicu unele după seculi, căpătându acum cunoșcință despre numele familielor nobile române din Maramureșu.

În timpululu după anul 1300 s'au datu diplomele pentru următorele familii: *Mich* în comuna Szaplonta, sub regele Carolu Robertu la anul 1340. *Rednik* de Gyulafalva în Giulesci, dela Ludovicu I. la anul 1349. Altă familie *Rednik* în Berbesci. *Kodra* în Berbesci la anul 1345 sub Ludovicu I. *Maros* de Konyha în comuna Good la anul 1353. *Nann* sêu Ananias de Slatina în Biserica-Albă la anul 1360. *Gligor* în Vancesci la anul 1360. *Nemes* și *Godzia* de Vâncsfalva în Ivod la anul 1360. *Gerhes* de Szaracsó și *Urda* de Leordina la anul 1360. *Dragus* din Desesci sub Ludovicu celu mare la anul 1363. Iuliu *Dregus*

capetă 7 sate : Slatina, Hernecs, Deneháza, Parákfalva, Hétpatak, Nyiresfalva, Feketfalva. Dragus de Desze (adecă Deszeháza de mai sus) în comuna Budesci dela Ludovicu la anulă 1363 ; diploma întărită prin regele Matia la anulă 1485 și prin regele Uladislau la anulă 1508. Balk Voivoda Maramosi în comuna Iood, dela Ludovicu la anulă 1365. Documentulă e datū de Voivoda Bogdan pe 9 sate lui Balk, Voivodului din Maramureș și fraților lui. Ađi e sub numele Balya și stă din 26 de familii. Stan de Szaplontă în Biserica-Albă la anulă 1365. Stan în Iapa, 1365. Papp de Szaploneza în Japa 1365. Papp în Szaraszó 1365. Kudrics alias Kochna în Budesci 1365. Dunka de Sajó în Calinesci, dela regele Ludovicu la anulă 1371, întărită de Apafi la anulă 1677. Ilya de Iood în Calinesci la anulă 1384.

În timpulă după anulă 1400. Vlad de Apsa în Szigetū la anulă 1407. Ivancsulū, alias Vancsa de Apsa de mijlocū la anulă 1407. Nyegre de Slatina și Váncsfalva, în Vancesci la anulă 1417. Dann de Alsó Apsa în Biserica-Albă, dela Sigismundū la anulă 1429. Papp de Váncsfalva în Vancesci la anulă 1422. Mihály de Apsa în Biserica-Albă la anulă 1422. Mihály de Apsa în Apsa de mijlocū 1422. Mihályi de Apsa în Szaraszó la anulă 1442. Mihályi în comuna Iapa la anulă 1442. Mihályi de Apsa în comuna Apsa de josū la anulă 1442. Pop din Desesci la anulă 1442. Pop de Gyulafalva în Giulesci, la 1442. Bedei de Bedó (acum Bedevanū în Giulesci la anulă 1462. Brajko alias Papmandrocosta (Pap Mandru Costa) în Szaploneza la anulă 1463. Dáncs alias Fejér in Szaploneza la anulă 1467. Nyegre de Slatina în Biserica-Albă la anulă 1469. Nyegre de Slatina in Slatina la anulă 1469. Tivadar de Rona în Biserica-Albă la anulă 1469. Dáncs de Fejér-egyháza în Biserica-Albă la anulă 1469. Dregus în Nanesci la anulă 1480. Onitza Bud Fejér în Budfalva la anulă 1481. Godzsa în Nănesci la anulă 1488.

Raad de Barczanfalva în Calinesci la anulă 1407 și Barczán de Barczánfalva în Barsana la anulă 1407. Raad

de Somfalu în Calinesci la anul 1408. Simon de Közep Apsa la anul 1442. Timis din Vinoulă de susă la anul 1450. Deák de Dragomirfalva, în Konyha la anul 1454. Dragomir de Drăgomirfalva la anul 1454. Timis de Borsa în Borsa 1450. Kindris de Iood în Calinesci la anul 1459. Kindris alias Balya de Iood în Budesci la anul 1459. Belin de Szerfalu în Sêrbi la anul 1470. Moise de Barthfalva în Calinesci la anul 1471. Barle în Berbesci la anul 1471. Bud de Budfalva la anul 1481, 1494, 1510. Tamás de Budfalva în Calinesci la anul 1483. Onutza alias Fejér în Văleni la anul 1481. Bud de Budfalva în Brebă la anul 1493. Juga de Seliste la anul 1486.

În timpulă după anulă 1500. Berca din Bicsad la anulă 1500. Laza din Budesci și Pap de Budfalva la anulă 1505. Bud de Papfalva în Budesci la anulă 1510. Crissan de Szakállofalva în Giulesci la anulă 1512. Vithesz de Seliste al. Laad ađi Vlad la anulă 1531. Hodor de Bárcsánfalva la anulă 1550. Grád de Szacsal și Andreika din Vinou la anulă 1560. Godzsa de Váncsfalva 1572 în Feresci și în Barsana. Papp al. Ficigo de Iood la anulă 1579. Pap Ficigo de Dragomir în Iood la anulă 1579. Godzna de Vancsfalva la anulă 1582. Hapka din Budești la anulă 1584. Berindey de Budfalva în Calinesci la anulă 1587. Berendey de Budfalva la anulă 1587. Czipte de Váncsfalva la anulă 1590. Marina de Kricsfalu la anulă 1591. Popsa de Fejéregyháza și Siman al. Pap la anulă 1593. Czipte de Fejérfalva la anulă 1596. Marinka de Budfalva la anulă 1594. Tomajuga în Visoulă de susă la anulă 1599.

Lasă la o parte familiile din seculi viitori, pentru că și aceste înșirate sântă destule, pentru de a avea idee chiară despre materialulă opului și însemnătatea lui. Atingă, că unele familii sântă împrăsciate în fôrte multe comunități p. e. Familia Dunka de Sajo în Serbi la anulă 1371 capetă diploma, eară Apafi la anulă 1677 o întăresce; tocmai aceste date se află pentru familia Dunka de Sajo în Calinesci, apoi familia Dunca se mai află în Kabolapatak (Iapa), în Budesci, în Iood cu

28 de patrifamilie, în Alsó-Visó, în Király-Darócz, în Odoreu, și în Cocu, eară numele la anulă 1531 se află scrisă și Donka de Sajó. În asemenea modă se află date și despre alte familii nobile române. Cine se înteresează, să caute în opă. Pentru o recensiuone și de a atrage atențiunea on. publică la acestă opă istorică, e destulă atăta.

Dr. *At. Marienescu*.

DELA ACADEMIA ROMÂNĂ.

În ședința publică dela 13/25 Novembre Dlă *A. Urechidă* a cetitū unū memoriu istoricū despre anii 1792—1796; ear Dlă *Gr. G. Tocilescu* a cetitū o dare de sémă asupra congresulū archeologicū ținutū în Iuniū a. c. la Orleans, și totū atunci a relatatū și asupra rezultatulū ulterioarelorū sale cercetări archeologice în Dobrogea. Despre acestea însemnāmū deocamdată, că distinsulū archeologū a descoperitū în valurile antice romane 26 castre de pētră și 49 de pāmēntū, precum și 4 orașe antice, necunoscute încă până acum.

Președintele Academiei Dlă *I. Ghica* a donatū acesteia testamentulū originalū alū lui *Nicolau Bălcescu*, scrisū în limba italiană în Palermo la 29 Novembre 1852.

Ear Dlă *A. Urechidă* a făcutū o dare de sémă asupra unū manuscrisulū vechiū privitoriu la poporulū românū, ce l'a descoperitū la Genova Dlă *C. Esarcu*, ministrulū românū pe lângă curtea Italiei și l'a donatū Academiei române.

M. S. Regele Carolū a dăruițū Academiei unū prețiosū portretū alū lui *V. Alexandri*.

DIN CRONICA LUNARĂ.

(*Necrologū*). La 27 Octobre (8 Novembre) a. c. a reposatū în Clujū proprietarulū *Lazarū Baldi*, membru fundatorū alū Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū. Prin numeroșele și însemnatele sale testări de circa 50,000 fl. spre scopuri bisericesci, școlare și culturale, între acestea și ale Asociațiunei, răposatulū și-a meritatū unū locū onorificū între bine-făcătorii poporului nostru.

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 337/1892.

Procesū verbalū

alū comitetulū Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, luatū în ședința dela 9 Novembre n. 1892.

Președinte: Dr. *Il. Puscariū* vice-preș. Membrii prezenți: *P. Cosma*, *I. V. Russu*, *I. G. Popū*, *L. Simonescu*,

I. Crețu, Dr. C. Diaconovich, Gh. Candrea, cassarū. Dr. A. Frâncu, secretarū II. Nicolaū Toganū, bibliotecarū. I. St. Șuluțu, I. Hannia, Z. Boiu.

Notarū: Dr. I. Crișianū.

Nr. 134. Cu provocare la concludulū de sub punctulū prot. 107 dela 15 Octobree a. c. comitetulū revine asupra concludelorū speciale ale adunărei generale din Sibiiū.

În conformitate cu concludulū adunărei generale din ședința I. p. prot. 1 e a se publica în „Transilvania“ cuvântulū, prin care președintele Asociațiunei dlū G. Barițiu a deschisū ședințele adunărei generale din anulū acesta.

— Spre sciință, cu aceea, că acestū concludū a fostū deja executatū.

Nr. 135. Prin concludulū adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. a) s'a luatū spre sciință rațiociniulū presentatū, și s'a datū cassarului absolutoriulū pentru gestiunea anulū 1891.

— Spre sciință, avēndū cassarulū a fi încunoscințatā despre cuprinsulū acestū concludū.

Nr. 136. Prin concludulū adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. b) s'a votatū mulțumitā onoratei adunări generale a acționarilorū dela institutulū „Albina“ din Sibiiū pentru ajutōrele votate Asociațiunei și școlei civile de fete, apoī directorului dela numitulū institutū, dlū Partenie Cosma, pentru colectele făcute pe sēma Asociațiunei.

— Spre sciință. Institutulū de creditū și economiī „Albina“ și dlū Partenie Cosma sē fiā încunoscințatū despre cuprinsulū acestū concludū.

Nr. 137. Prin concludulū adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. c) comitetulū a primitū însārcinarea, de a presenta proximei adunări generale o propunere specialā și motivatā în privința contopirei fondurilorū mai mici, încātū nu aū destinațiune specialā, în Fondulū generalū alū Asociațiunei.

— Spre sciință. Cassarulū Asociațiunei, dlū G. Candrea, primesce însārcinarea, a presenta la timpulū sēu, dupā-ce va fi studiatū afacerea, unū proiectū de propunere, precum o cere adunarea generalā.

Nr. 138. În conformitate cu concludulū adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. d) sūnt a se sterge din venitele Asociațiunei pretensiunile nerealizabile dela debitorii Emilianū Popovicū (50 fl.) și Adamū Szilagyī (50 fl.)

— Spre sciință. Cuprinsulū acestū concludū sē comunicā cassarului spre conformare.

Nr. 139. În conformitate cu concludulū adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. e) e a se întroduce sistemulū co-

mercială de contabilitate modernă, spre a se putea orienta ori-cine la o simplă privire asupra rațiociniului Asociațiunei.

— Spre știință și conformare. Cuprinsul acestui concluds se comunică cassarului Asociațiunei dlui G. Candrea, cu însărcinarea, de a face comitetul în una din ședințele proxime propunerii pentru de a se putea introduce sistemul cerut de contabilitate cu începere dela 1 Ianuarie 1893.

Nr. 140. Prin concludsul adunării generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. *f*) se încuviințează înființarea fondului întru amintirea celor reșoși.

— Spre știință. Acest concluds al adunării generale, respective existența fondului întru amintirea celor reșoși se se aducă la cunoștința publicului român și pe calea despărțemintelor.

Nr. 141. În conformitate cu concludsul adunării generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. *g*) sumele economisate în anul precedent la titlul „Dotățiunea bibliotecii“ vor avea să treacă în budgetul pro 1893 la același titlu.

— Spre știință și orientare. Cuprinsul acestui concluds se comunică cassarului și bibliotecarului Asociațiunei.

Nr. 142. Prin concludsul adunării generale din ședința II. Nr. prot. 13 lit. *h*) cu privire la rațiociniul școlii se dă Comitetului și Cassarului absolutoriul; comitetul primesce totdeodată însărcinarea să se îngrijescă pentru încassarea restanțelor.

— Spre știință, cu aceea, că pentru încassarea restanțelor s'au luat deja măsurile corăspundătoare.

Nr. 143. Prin concludsul adunării generale din ședința II Nr. prot. 13 lit. *i*) cu privire la budgetul, venitele se preliminară în sumele proiectate de comitetul, cu aceea, că dotățiunea bibliotecii se urcă la 200 fl., apoi se aprobă budgetul școlii de fete.

— Spre știință. Cuprinsul acestui concluds se comunică cassarului spre orientare.

Nr. 144. Prin concludsul adunării generale din ședința II. Nr. prot. 14 lit. *a*) Comitetul primesce însărcinarea, de a escuta conclusele neesecutate ale adunării generale din anul 1890 privitoare la instituirea unei „cărți de aur“, întru memoria donatorilor, la procurarea portretelor președinților și altor binefăcători, la tipărirea conspectului membrilor după despărțeminte.

— Spre știință și conformare. Cassarul Asociațiunei primesce însărcinarea, a procura fără amănare „Cartea de aur“ cerută de adunare, care carte e deja procurată, și a presenta acestui comitetul cu posibila grăbire conspectul membrilor după despărțeminte, spre a se putea dispune tipărirea lui. Ce privesc cestiunea portretelor președinților și altor binefăcători, se solicită din nou comisiunea esmisă în această afacere din sinul comitetului prin concludsul dto 18 Septembrie 1888 Nr. prot. 133, ca să facă comitetului fără amănare propunerii positive, relative la modulul, cum se se escute concludsul adunării generale.

Nr. 145. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 14 *lit. b)* s'a încuviințat, ca restulă remasă din cele 2000 fl. preliminate pe 1890 și 1891 pentru scrieri literare, să se întrebunțeze pentru scopulă indicat, în special, pentru continuarea tipăririi de „Documente istorice“, începute sub auspiciile Asociațiunei de dlă Ioană cav. de Pușcariu.

— Spre sciire. Cuprinsulă acestui concludă se împărteșese cassarului spre orientare.

Nr. 146. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 14 se esprimă Dómnei věduve Ana Moga născ. Bologa, mulțemită pentru realisarea fundațiunei în valóre de 1000 fl.

— Spre sciință. Cuprinsulă acestui concludă se se aducă la cunoscință Dómnei Ana Moga.

Nr. 147. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 14 *lit. c)* se ia cu plăcere la cunoscință, că șcôla Asociațiunei a dobândit, dreptulă de publicitate, și se votéză comitetului mulțemită pentru ostenelele, ce aș pusă întru realisarea acesteii afacerii; deasemenea se esprimă mulțemită și recunoscință donatoriloră șcôlei.

— Spre sciință, avēndă a fi încunosciințat, despre cuprinsulă acestui concludă, institutulă, „Albina“ din Sibii și dlă Dr. Aureliu Maniu, notară publică reg. în Oravița.

Nr. 148. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. *lit. d)* se iaș spre sciință împărțășirile comitetului relative la organulă Asociațiunei exprimādu-se mulțemită protocolară dlui Zacharia Boiu, pentru-că a primită redactarea fôei până la acēstă adunare generală dela retragerea reposatului Ioană Popescu.

— Spre sciință. Despre acēstă concludă se fiă încunosciințat, dlă Zacharia Boiu.

Nr. 149. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 14 *lit. e)* se iaș la cunoscință împărțășirile comitetului relative la despărțeminte, însărcinādu-se acesta a lua măsurile de lipsă, ca să se înființeze tôte despărțemintele proiectate.

— Spre sciință.

Nr. 150. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 14 *lit. f)* și pt. prot. 18 s'aș declarat, membrii Asociațiunei următorii, și anume:

Membrii fundatori: „Bistrițana“ institută de credită și economii în Bistrița;

Membrii pe viēță: Dr. Georgiu Comană, din Bungardă; Georgiu Serb, adv. dep. dietală în Budapesta; Alexandru Lupașcu, membru ală Curței de contabilitate în Bucuresci.

Membrii ordinari: I. Strēvoiă, diaconă în Zernesci; Ioană Gornită, în Zernesci; George Tămaș, preotă în Tohanulă vechiă; Ilisie Nemeș, în Tohanulă vechiă; Comuna Poiana Mērului; Ioană Vodă,

notarū în Poiana-Mărului; Iacobū Zorca, preotū în Vlădeni; Nistorū Podarū, în Vlădeni; Nicolae Mănoiu, în Branū; Nicolaū Beou, hotelierū în S.-Sebeșū; Ioanū Dreganū, notarū publicū regescu în Sas-Sebeșū; Alesandru Dobrescu, protop. în Sas-Sebeșū; Dr. Pompiliū Isacū, avocatū în Sas-Sebeșū; Ioanū Onițū, neguțătorū în S.-Sebeșū; Samuilū Roșū, înv. în Sas-Sebeșū; Ioanū Stoiucuță, preotū în Săsciori; Lazarū Roșculețū, not. cerc. în Satulū-nou, Banatū; Ilie Popū, docentū în Șomcuta-Mare; Teofilū Dragomirū, protopopū în Lupóia; Ilia Buchia, notarū în Coltirea; Nicolaū Nilvanū, avocatū în Șomcuta-Mare; Ioanū Ghețe, profesorū în Năsăudū; Gavriilū Cherebețū, preotū în Odorheiū; Petru Popū, preotū în Barta; Ioanū Dose, protopopū în Săcășani; Vasilie Murășanū, preotū în Lucăcești; George Maiorū, preotū în Nadeșulū-romănescū; Emiliū Branū, preotū în Biușa; Mihaiū Bobățelū, proprietarū în Supurulū de susū; Vasile Gavri; Vasile Popū, preotū în Nireșulū mare; Teodorū Cotuțū, preotū în Diugū; Ioanū H. Boteanū, preotū în Nusfalēu; I. Cupcia, preotū în Măghierușū; Alexandru Morarū, proprietarū în Beclēnū; Ioanū Vasinca, proprietarū în Bedeleū; Andreiū Mezei Cămpēnū, proprietarū în Nadeșulū săsescū; Zaharia Tătarū, notarū la tribunalulū reg. în Elisabetopole; Teodorū Danū, proprietarū în Nadeșulū săsescū; Stefanū Morarū, juristū în Elisabetopole; Emiliū Vicī, profesorū în Blajū; Dăniilū Șerbanū, notarū în Voila; Nicolaū Șerbanū, preotū în Voila; George Vasū, proprietarū în Voila; Ioanū Russu, docentū în Velcherū; Ioanū Născuțiu, preotū în Năsăudū; Demetriū Coltofēnū, protopopū în Brețcu; Spiridonū Dimianū, protop., în Brețcu; Constantinū Dimianū, capelanū în Brețcu; Nicolau Comșa, preotū în Covasna; Ioanū Dima, preotū în Sita-Buzeului; Nicolau Russu sen., propriet. în Sita-Buzēului; Dionisie Nistorū, preotū în Arpatacū; Georgiū Dogariū, preotū în Marcoșū; Ioanū Oltēnū, preotū în Dobârlău; Ioanū Bărsanū, preotū în Egersegū; Vasiliū Vlassa, preotū în Bala; Ioachimū Huza, proprietarū în Bala; Aurelū C. Domșa, capelanū în Blajū; G. Popū, proprietarū în Blajū; Dr. Iacobū Brēndușanū, avocatū în Blajū; Ioanū Deacū, preotū în Roșia; Ioanū Br. Hodoșū, contabilū în Blajū; Ioanū Muntēnū, propriet., în Roșia; Ioanū Istade, în Cinade; Artimanū Blăjanū, preotū în Obragea; George Muntēnū, profesorū în Blajū; Romulū Raca, preotū în Băuțarū; Simionū Cămpianū, înv. în Băuțarū; Dr. Ilie Beu, din Orlatū; Dr. Leo Scridonū, din Bistrița; Dimitrie Cunțanū, Sibiiū; Costache C. Panțu, Săcele (Turcheș); D-na Emilia Tilea-Rațiu, Sibiiū; Dr. Alex. Popū, medicū în Nusfalēu; Ioanū Iordache, înv. în Săcădate; Valeriū Popū, not. în Săcelū; Marcu Lazarū, not. în Armeni; Cornelū Aiserū, ofic. de bancă în Sibiiū; Iuliū Popescu, ofic. de bancă în Sibiiū.

— Spre sciință, cu aceea, că biroulū adunărei aū dispusū cele trebuincioșe pentru încunoscințarea celorū aprobați, și cu aceea, că pentru alegerea dlui Alexandru Lupașcu, membru alū curții de comptabilitate în Bucuresci, proclamatū membru pe viață alū Asociațiunei, va fi a se cere învoirea Guvernului conformū prescrișelorū ș-lui 5 al. 2 notă din statute.

Nr. 151. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 15 se primesce în principiu propunerea dlui Partenie Cosma, ca comitetulă se fie îndrumatū, a revedea statutele actuale ale Asociațiunei atātū cu privire la stilul cātū și la scopū, și la proxima adunare generală ordinară eventualū extraordinară, a presenta unū proiectū pentru modificarea lorū, cu acelū adausū însă, ca eventuala modificare se nu fiă legatā de unū terminū fixū, ci se se lase în buna chipsuință a comitetulăi.

— Spre sciință. Se alege o comisiune în persónele dlui vicepreședinte Dr. Ilarionū Pușcariū și a dnilorū Partenie Cosma și I. V. Russu, cu însărcinarea de a studia afacerea și a face la timpulū seu Comitetulăi propunerī.

Nr. 152. Prin concludulă adunărei generale din ședința II Nr. prot. 16 se află recomandabilă în principiu propunerea dlui Arseniu Vlaicu, de a se pertracta cauzele privitoare la literatură chiar în adunările generale, avēndū propunătorulă a presenta comitetulăi unū memoriu întru lămurirea propunerī sale, ear comitetulă a face unū raportū asupra acelei propunerī.

— Spre sciință și conformare. Dlū Arseniu Vlaicu, profesorū în Brașovū, se fiă recercatū a presenta comitetulăi memoriulă cerutū.

Nr. 153. Prin concludulă adunărei generale din ședința II. Nr. prot. 17 s'a primitū cu plăcere invitarea făcută de despărțēmēntulū XXI (Năseudū) de cuprinsulū, ca proxima adunare generală a Asociațiunei se se țină în Năseudū.

— Spre sciință, avēndū acestū concludū a se aduce la cunoștința despărțēmēntulăi XXI Năseudū.

Nr. 154. În conformitate cu concludulă adunărei generale din ședința I-a Nr. prot. 9, e a se publica în „Transilvania“ disertațiunea intitulatā „Apele nóstre“, compusă și cetitā în adunarea generală din anulū acesta de dlū Silvestru Moldovanū.

— Spre sciință și conformare.

Nr. 155. Căpitanulū supremū alū orașulū Clujū prin hārtia dto 4 Novembre a. c. Nr. 10956 cere unū esemplarū din statutele Asociațiunei spre folosire oficială. (Ex. Nr. 330/1892).

— Exemplarulū cerutū se trimite.

Nr. 156. Societatea transilvană maghiară de teatru invită Asociațiunea la serbarea iubileulū seu de 100 de ani. (Exh. Numērulū 322/1892).

— Spre sciință.

Nr. 157. Traianū Teodorēnū dela 1 Octobree a. c. încóce calfă de făurie și stipendiatū alū Asociațiunei, se rógă a i se elibera și rata pro semestrulū II. a. c. din stipenpiulū avutū, ca se 'și pótă cumpēra îmbrăcăminte. (Ex. Nr. 324/1892).

— Cererea lui Traianū Teodorēnū se încuviințēză, de vreme ce trei lunī de țile din semestrulū alū II-lea a fostū ca învățacelū.

Nr. 158. Gabriilū Rațiū, calfă de pantofariū în Dejū, sē rōgă pentru unū ajutorū. (Ex. Nr. 325/1892).

— Nedispunēndū Asociațiunea de mijlóce cu asemenea menițiune, cererea lui Gabriilū Rațiū nu se póte considera.

Nr. 159. Cererea lui George Bărbatū, studentū de classa II. la gimn. de statū din Sibiū, pentru unū ajutoriu. (Ex. Nr. 326/1892).

— Nu se póte considera, nefindū în vacanță nici unulū din stipendiile Asociațiunei.

Nr. 160. Direcțiunea despărțēmētului XXXII (Dicio-St.-Mărt.) prin hârtia dto 22 Iuniu a. c. subșterne spre revisuire protocolulū subcomitetului dela 18 Iuniū a. c.

Din protocolulū subșternutū se vede, că adunarea generală a despărțēmētului s'a hotărîtū sē se țină în Dicio-St.-Mărtinū în locū de Iernutū. (Ex. Nr. 141/1892).

— Cuprinsulū protocolului subșternutū servește spre sciință.

Nr. 161. Direcțiunea aceluiași despărțēmētū prin hârtia dto 19 Iuliu a. c. subșterne spre revisuire protocolulū subcomitetului dela 9 Iuliu a. c. Din protocolulū subșternutū se vede, că adunarea generală a despărțēmētului s'a amănatū pe timpū nedeterminatū. (Ex. Nr. 190/1892).

— Cuprinsulū protocolului subșternutū servește spre sciință.

Nr. 162. Direcțiunea despărțēmētului XXIV. (Mureș-Oșorheiū) prin hârtia dto 18 Iuliu a. c. subșterne spre revisuire protocolulū adunărei generale a despărțēmētului, ținute în comuna Nasna la 7 Iuliu a. c. dimpreună cu aclusele lui și cu suma de 48 fl. v. a. întratā din taxe de pe la membrii ordinari.

Din protocolulū subșternutū se vede:

a) că dela membrii ordinari și ajutori ai întratū suma de 76 fl. 80 cr.;

b) adunarea generală proximă a despărțēmētului se va ținē în comuna Săbadū;

c) s'au preliminarū venitele și erogatele despărțēmētului pro 1892 cu 87 fl. și 81 cr. și cu unū saldū de fl. 15 și s'au creatū douē premii de câte 10 fl. pentru acei doi învățatori confesionali din despărțēmētū, cari vorū face mai mare progresū în pomologie și în stupăritū; premiile se vorū decerne în adunarea generală proximă;

d) Ioanū Pantea stud. de cl. II. gimnasială în Mureșu-Oșorheiū a declamatū dialogulū între tată și fiu din „Córda inimei“ de Iacobū Mureșanū. (Ex. Nr. 192/1892).

— Suma de 48 fl. a întratū la cassa Asociațiunei și s'a contatū în regulă, avēndū a se cuita; cuprinsulū protocolului subșternutū sē ia cu aprobare la cunoscință

Nr. 163. Direcțiunea despărțēmētului XXII (Bistrița) prin hârtia dto 27 Iuniu a. c. subșterne spre revisuire protocolulū subcomitetului dela 10 Iuniu, cerēndū a i se trimite unū numărū órecare de exemplare din statutele și regulamentele Asociațiunei, precum și consemnarea membrilor vechi din despărțēmētū.

Din protocolul subșternut se vede:

- a) ca locu pentru adunarea generală se alege Borgo-Prundulă.
- b) se ia măsuri de lipsă pentru întemeierea de agenturi, pentru încassarea taxelor restante și pentru pregătirea de disertațiuni potrivite a se ceti în adunarea generală, precum și pentru ocrotirea învățăcelor de meserii de pe teritoriul despărțământului. (Ex. Nr. 127/1892).

— Cuprinsul protocolului subșternut servește spre știință. Tipăriturile și lista cerută se vor trimite.

Nr. 164. Direcțiunea despărțământului VII (Hațeg) prin hârtia dto 21 Iulie a. c. Nr. 4 substerne spre revisuire protocolul luat în adunarea generală ținută la 6 Iuliu a. c. în Grădisce.

— Din protocol se vede:

a) se constată prezența membrilor și se ia spre știință raportul cassarului, în urma căruia 46 fl. s'au subșternut acestui comitet ca taxe ordinari, ear 38 fl. taxe dela membrii ajutători s'au reținut pentru trebuințele despărțământului;

b) s'au înscris doi membri ordinari noi;

c) adunarea generală proximă se va ținea în Cârnesci;

d) se preliminară 30 fl., din care sumă se se îmbracă 6 copii de școlă din comunele Grădisce, Cârnesci și Băuțarul inferior; la suma acăsta se va adauge și suma de 9 fl. dăruită de membrul Ioan Munteanu din Hațeg, apoi 5 fl. dăruiti de membrul Avel Popu Bociat, și 1 fl. dăruitu de membrul Romul Barbescu;

e) Nicola Trimbițoniu cetesce disertațiunea („Activitatea este isvorul tuturor bunătăților“);

f) se alege cassar al despărțământului în locul dlui Stefar Șelariu, care resignază și căruia i se mulțemesce pentru serviciu prompt, dl Paul Oltenu din Hațeg. (Ex. Nr. 205/1892).

— Cuprinsul protocolului subșternut se ia cu aprobare la cunoscință.

Nr. 165. Direcțiunea despărțământului XXV (M. Ludoș) p. hârtia dto 28 Iulie a. c. Nr. 8 substerne suma de 75 fl. taxe intrate dela membrii ordinari, și cere a se trimite diplomele pe seama membrilor aprobați la adunarea din Hațeg. (Ex. Nr. 221/1892).

— Să cuitéză suma de 75 fl., care a intrat la cassa Asociațiunei și s'a contat în regulă. Diplomele cerute s'au estradat.

Nr. 166. Direcțiunea despărțământului XXVII (Cohalm) prin hârtia dto 16 Iuliu a. c. Nr. 2 substerne spre revisuire protocolul adunării generale ținute în Ungra la 11 Iuliu a. c. Din protocol se vede:

a) se cere ca se se trimită foia Asociațiunei cu începerea dela Nrul 1. 1891 membrului Ioan Mircea, preot în Cața, apoi cu începerea dela Nr. 1 din anul acesta membrului Sofroniu Roșca, preot în Ungra, Ioan Roșca, învățător în Ungra și George Andron;

b) raportul cassarului, din care se vede, că pe anul 1891 a intrat din taxe suma de 161 fl., ear la adunare suma de 57 fl. Să ia spre sciință; de asemenea să ia spre sciință și aceea, că spesele despărțământului în decursul anului acestuia să urcă la 1 fl. 26 cr.;

c) delegaților la adunarea generală a Asociațiunei anume Dloră Nicolău D. Mircea, directorul al despărțământului și Clemente Raicū, cassarū, li să votéză 10 fl. spese de călătorie.

d) proxima adunare generală se va ține în comuna Mercheașa. (Ex. Nr. 229/1892).

— Cuprinsul protocolului subșternut se ia cu aprobare la cunoscință.

Nr. 167. Direcțiunea despărțământului XXIII (Bistrița) prin hârtia dto 31 Iulie a. c. subșterne spre revisuire protocolul subcomitetului dela 29 Iuliu a. c.

Din protocolul subșternut se vede:

a) Adunarea generală proiectată a se ține în Borgo-Prundă a fostă oprită din motivul, că statutul arondărei despărțământelor n'ar fi provădit cu clausula de aprobare; subcomitetul notificându acésta, cere informațiuni. (Ex. Nr. 233/1892).

— Cuprinsul protocolului servește spre sciință cu aceea, că fiindă afacerea tocmai în curgere, subcomitetul va fi informat la timpul său.

Nr. 168. Cassarul despărțământului XVI (Selagiū) subșterne suma de 129 fl. taxe dela membrii vechi și noi și pentru diplome. (Ex. Nr. 240/1892).

— Se cuitéză suma de 129 fl., care a intrat la cassa Asociațiunei și s'a contat în regulă. Membrii noi vor primī diploma.

Nr. 169. Direcțiunea despărțământului XXVI (Reghinū) prin hârtia dto 31 Iuliu a. c. subșterne spre revisuire protocolul adunării generale ținute în Reghinū la 24 Iulie a. c.

Din protocolul se vede:

a) se cetescū raportele comitetului și cassarului, și cestui din urmă să dă absolutoriul, apoi se exprimă condolență față de pierderea membrului Dr. Absolonū Todea;

b) a intrat dela membrii vechi și noi suma de 106 fl., care se transpune la cassa Asociațiunei, ear dela membrii ajutători suma de 4 fl. care să reține pentru trebuințele despărțământului;

c) în locul decedatului Dr. A. Todea să alege în subcomitetul membrul suplentul dlū Iosifū Popescu, ear în locul acestuia de membru suplentul Dlū Dr. Ioanū Popescu;

d) să decide a se transpune acestui comitetul spre administrare suma de fl. 438.07 fondul despărțământului XXVI, cu aceea, că din suma acésta să li se lase 40 fl. pentru acoperirea celor două premii preliminate la anul 1891.

Direcțiunea cere lista membrilor din despărțământul dimpreună cu însemnarea restanțelor pentru evidență. (Ex. Nr. 242/1892).

— Se cuitéză suma de 106 fl., care a întratū la cassa Asociațiunii și s'a contatū în regulă.

Membrilorū noi li se va estrada diploma. Cuprinsulū protocolulū sē ia cu aprobare la cunoscință, încuviințându-se a se reținea pentru trebuințele despărțământulū 40 fl. din sumă de fl. 438.07 Lista cerutā se va estrada; cassarulū Asociațiunei primesce însărcinarea a o pregăti.

Nr. 170. Direcțiunea despărțământulū XXIX (Mediașu) prin hârtia dto 18 Augustū a. c. Nr. 38 subșterne spre revisuire protocolulū adunārei generale dela 17 Iulie a. c. dimpreună ca raportulū subcomitetulū despre activitatea sa cătrā adunare și protocolulū subcomitetulū dela 28 Iulie a. c. Din protocolulū adunārei sē vede:

a) s'au încassatū taxe în suma de 72 fl. dela membrii vechi și noi ordinari și dela membrii ajutatori.

b) la loculū vacantū în subcomitetū se alege dlū Paulū Popescu, preotū în Bórta.

c) se iaū măsurī pentru întemeierea de agenturī.

d) Dlū Paulū Popescu declamēzā o poesie proprie, ear Fimia Olteanū poesia „Mama” și „Jelea unei orfane”;

e) proxima adunare generalā se va ține în Șeica-mare și se va invita țerănimea.

Din protocolulū subcomitetulū se vede, carī membrii au solvitū taxele și carī nu, că au întratū cu totulū 133 fl. 37 cr., din carī 78 fl. 37 cr. se reținū pentru trebuințele despărțământulū, fiindē taxe dela membrii ajutatori. (Ex. Nr. 267/1892).

— Cuprinsulū protocólelorū subșternute servesce spre sciinți cu aceea, că on. direcțiune va trebui sē arete aici la timpulū se scopulū, pentru care s'a folositū suma reținutā.

Nr. 171. Direcțiunea despărțământulū XVI (Selagiu) pri hârtia dto 19 Augustū a. c. Nr. 25 subșterne spre revisuire protocolulū adunārei generale a despărțământulū, ținute la 1 Augustū în comuna Bobota, și 5 fl. taxā dela membrulū Ioanū D. Chesely.

Din protocolū sē vede:

a) s'a cetitū raportulū subcomitetulū și s'a datū acestuia absoluturiu;

b) că s'au luatū hotărīrile de lipsă pentru manținerea cursulū regulatū în afacerile despărțământulū și pentru înaintarea scopulū Asociațiunei și în fine pentru promovarea culturei la poporū;

c) că s'au înscrisū membrii noi și s'au încassatū taxe dela membrii vechi;

d) se va întemeia unū fondū scolasticū, care va fi administratū de comitetulū centralū.

e) la viitoare adunare generală, care se va ține în Șomcuta-mare, vor fi ținute disertații Domnii: Andrei Cosma și Emiliu Branu. (Ex. Nr. 273/1892).

— Se cuităză suma de 5 fl., și cuprinsul protocolului subșternut se ia cu aprobare la cunoștință.

Nr. 172. Direcțiunea despărțământului III (Făgărașu), prin hârtia dto 22 Augustu a. c. subșterne spre revisuire protocolul adunării generale dela 11 Iuliu a. c. cu un proiect despre activitatea agenturilor, protocolul subcomitetului dela 27 Iuliu a. c. raționiu și registrul membrilor dimpreună cu suma de 106 fl. taxe.

Din protocolul adunării se vede :

a) se reține pentru trebuințele despărțământului suma de 51 fl. taxe dela membrii ajutători ;

b) se răstăureză subcomitetul alegându-se Basiliu Rațiu, Iuliu Danu, Ioanu Turcu, Nicolau Cosgaria, Dr. Stefanu Popu, Dr. Andreiu Micu și Dr. Nicolau Motocu ;

c) se cetesc raportele subcomitetului și cassarului și se da absolutoriul cerut :

d) dela membrii ordinari au intrat suma de 71 fl., dela ajutători 9 fl. ;

e) s'au adoptat pe basa unui proiect modalitatea pentru înființarea agenturilor ;

Din protocolul subcomitetului se vede :

a) s'a constituit subcomitetul, alegându-se directoru Basiliu Rațiu, actuaru Iuliu Danu, cassaru Nicolau Cosgaria și membrii subcomitetu Ioanu Turcu, Dr. Stefanu Popu, Dr. Andreiu Micu și Dr. Nicolau Motocu ;

b) se ia măsurile de lipsă pentru activarea agenturilor. (Ex. Nr. 279/1890).

— Se cuităză suma de 106 fl. și cuprinsul protocoalelor subșterne servește spre știință cu aprobare.

Nr. 173. Direcțiunea despărțământului II (Zernesci) prin hârtia dto 19 Septembrie a. c. Nr. 16 subșterne spre revisuire protocolul adunării generale dela 4 Septembrie dimpreună cu suma de 112 fl. taxe intrate dela membrii ordinari.

Din protocolul se vede :

a) raportul subcomitetului și alu cassarului se ia spre știință ;

b) s'au încasat taxe dela membrii ordinari suma de 112 fl., iar dela membrii ajutători 41 fl. ;

c) studentul Emiliu Danu a declamat ;

d) defigerea locului și a timpului pentru proxima adunare generală se concrede subcomitetului. (Ex. Nr. 304/1892).

— Se cuităză suma de 112 fl., și cuprinsul protocolului subșternut se ia cu aprobare la cunoștință.

Nr. 174. Direcțiunea despărțământului VI. (Sebeș) prin hârtia dto 6 Octobre a. c. subșterne spre revisuire protocoiele subcomitetului dela 30 Iunie a. c., 15 Septembre, a. c. și 28 Septembre, apoi protocolul adunării generale ținute la 18 Septembre în Vințului infer., dimpreună cu lista membrilor, cari au contribuit.

Din protocolul dela 30 Iunie a. c. se vede:

- a) ca locul pentru adunarea generală se defige Vințului de jos;
- b) se primesce abdicerea membrului subcomitetului Ioan Droc;
- c) se ia măsuri de lipsă pentru înființarea de agenture în 23 comune.

Din protocolul subșternut se vede:

- a) s'a stabilită programa pentru adunarea generală;
- b) se ia spre știință raportul cassarului despre starea cassei și despre stadiul procesului intentant dlu Ioan Piso pentru suma de 78 fl.;

c) se stabilește budgetul pe anul următor.

Din protocolul adunării generale se vede:

a) se ia spre știință raportul subcomitetului și al cassarului și se dă absolutoriul cerut;

b) membrul Sergiu Medeanu cetesce disertațiunea „Ceva despre meserii“;

c) au intrat dela membrii vechi și noi ordinari suma de 109 fl. care se transpune acestui comitet, ear dela membrii ajutatori suma de 67 fl. 50 cr., care se reține pentru trebuințele despărțământului;

d) se reconstitue subcomitetul, alegându-se director Dr. Pompiliu Isac, membrii: Alexandru Dobrescu, Sergiu Medeanu, Ioan Măcelaru, Ioan Oncescu, Zevedeu Mureșanu și Samuil Roșu, și membrii suplenți Ioan Bena și Vasilie Răhoveanu;

e) defigerea timpului și locul pentru proxima adunare generală se concrede subcomitetului.

Din protocolul dela 28 Septembre se vede:

a) se constituie subcomitetul alegându-se cassar I. Oncescu, controlor Samuil Roșu;

b) se decide a se crea stipendii pentru învățacei de meserii și elevi de școală din taxele și colectele intrate dela membrii ajutatori;

c) Dlu Ioan Piso au fostu dejudecatu la plățirea sumei de 78 fl. și 5 fl. spese procesuale. (Ex. Nr. 312/1892).

— Se cuitază suma de 109 fl., cuprinsul protocoilelor subșternute se ia cu aprobare la cunoștință.

Nr. 175. Direcțiunea despărțământului XXI (Năsăud) prin hârtia dto 1 Novembre a. c. Nr. 26 subșterne spre revisuire protocolul adunării generale dela 4 Octobre a. c., cerându a se trimite fôia „Transilvania“ la 12 membrii din despărțământ.

Din protocolul se vede:

a) au intrat suma de 30 fl. dela membrii ordinari și 6-fl. dela membrii ajutatori;

b) subcomitetului și cassarului să dă absolutoriu:

c) să facă încă de pe acum pregătiri pentru primirea adunării generale a Asociațiunii din 1893 în Năsăud:

d) proxima adunare a despărțământului se va ține în Rodna;

e) directorul Dr. C. Moisil să dispenseze la cerere dela oficiul de director, mulțemindu-i-se pentru serviciile făcute; în locul devenit vacant să alege Dr. Ioan Popu, vicariu foraneu în Năsăud. (Ex. Nr. 331/1892).

— Cuprinsul protocolului subșternut să ia cu aprobare la cunoștință.

Nr. 176. Cu provocare la ună concludere anterioră alu comitetului, de a se procura pe sēma direcțiunei dela școla civilă de fete cu internatū o cassă wertheimiană, apoi la raportul cassarului Asociațiunei dto 1 Novembre, a. c. din care se vede, că cassa wertheimiană, care o are Asociațiunea, fiindu de totu mică, nu mai corespunde trebuințelor Asociațiunei. (Ex. Nr. 335/1892).

— Se hotărește:

Cassarul se însărcinează a intra în tērgu pentru procurarea unei casse wertheimiane corēspundētore trebuințelor Asociațiunei și a face comitetului propunerī în privința acēsta. Cassa actuală a Asociațiunei se va da apoi spre folosire direcțiunei școlare.

Nr. 177. Cu provocare la raportul cassarului Asociațiunei, a dlui G. Candrea dto 13 Octobre a. c. și pre basa propunerilor cuprinse într'acela, (Ex. Nr. 317/1892),

— se hotărește:

Localul, care a servitū în trecutū ca cancelarie comitetului, luându-i-se acēstă menițiune, să se deie în chirie pe lângă suma anuală de 120 fl.

Sibiiu, d. u. s.

Dr. Ilarionu Pușcariu m. p.

Dr. I. Crișianu m. p.

vice-președinte.

Verificarea acestui procesu verbalu se concrede d-loru: Leontinu Simonescu, Dr. C. Diaconovich și I. G. Popu.

S'a cetitū și verificatū. Sibiiu, în 12 Novembre 1892.

Leontinu Simonescu m. p.

Dr. C. Diaconovich m. p.

I. G. Popu m. p.

Avisu pentru abonenti!

Cu Nrulū acesta alu fōiei încētă abonamentulū d-loru, cari nu sūntū membri ai Asociațiunei. Acei d-ni dar, dorindū a avē fōia și pe viitorū, sūntū invitați a trimite până la finea anului curentū prețulū abonamentului de 3 fl. v. a. (9 franci) la comitetulū Asociațiunei în Sibiiu, strada Morii Nr. 8.

Administrațiunea fōiei „Transilvania“.